

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-16>

УДК 336.7

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ

TRANSFORMATION OF FINANCIAL SERVICES IN THE CONTEXT OF POST-WAR RECOVERY

Тіщенко Євген Олександровичкандидат економічних наук, докторант,
Приватний вищий навчальний заклад "Європейський університет"
ORCID : <https://orcid.org/0000-0002-1580-4701>**Зайчук Світлана Валентинівна**кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2972-5024>**Мустафаєв Тимур Тарханович**аспірант,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5059-1599>**Tishchenko Iyvgen**

Private Higher Education Institution «European University»

Zaychuk Svitlana, Mustafaiev Timur

State University of Trade and Economics

У статті розглянуто ключові аспекти трансформації фінансових послуг в умовах повоєнної відбудови. Визначено роль фінансових послуг як одного з інструментів економічного відновлення, забезпечення доступу до капіталу та фінансових ресурсів. Проаналізовано сучасні технології, інституційні зміни та соціальні виклики, що супроводжують трансформацію фінансових послуг. Розглянуто основні тренди цифрової трансформації у сфері фінансових послуг та сучасні виклики, пов'язані з технологічними змінами та повоєнною відбудовою. Досліджено роль супердодатків (super apps) у трансформації ринку фінансових послуг та можливості поєднання широкого спектру фінансових, комунікаційних та сервісних функцій в єдиному цифровому середовищі. Обґрунтовано необхідність стратегічної модернізації фінансової інфраструктури з урахуванням принципів доступності, гнучкості та цифрового розвитку.

Ключові слова: фінансові послуги, повоєнна відбудова, цифрова трансформація, фінансові технології, фінансова інфраструктура.

The article examines the key aspects of the transformation of financial services in the context of post-war recovery. The role of financial services is defined as one of the fundamental instruments of economic renewal, ensuring access to capital and financial resources for businesses, households, and national reconstruction projects. The study analyzes modern digital technologies, institutional reforms, and social challenges that accompany the evolution of the financial system in wartime and post-conflict conditions. Particular attention is paid to current trends in the digital transformation of the financial sector. These technologies are positioned as critical instruments for achieving financial inclusion, restoring public trust in institutions, and ensuring efficient resource allocation during the recovery process. The article highlights the growing relevance of super apps as multifunctional digital ecosystems that integrate a wide spectrum of financial, communication, and service-oriented functions within a single platform. Their application offers significant advantages in terms of scalability, flexibility, and operational continuity in crisis or post-crisis environments. Super apps can serve as a bridge between the state, financial institutions, and end-users, particularly in regions with disrupted infrastructure or displaced populations. Their potential to provide real-time financial assistance, facilitate economic reintegration, and streamline service delivery makes them a strategic asset for post-war governance. Moreover, the research substantiates the need for comprehensive and strategic modernization of the financial infrastructure in line with the principles of accessibility, adaptability, openness, resilience,

and technological neutrality. Emphasis is placed on developing regulatory frameworks that support innovation while maintaining financial stability. The findings emphasize that the digital transformation of financial services must be institutionalized as a cornerstone of national recovery policy, not only to restore economic functionality but also to promote inclusive growth, reduce inequality, and strengthen democratic governance through transparent financial systems.

Keywords: financial services, post-war recovery, digital transformation, fintech, financial infrastructure.

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану фінансові послуги набувають ще більшого значення як ключовий інструмент стабілізації та розвитку національної економіки. Вони виступають не лише основним елементом функціонування фінансової системи, але й каналом адаптації економіки до умов невідомості, втрат і необхідності оперативного перерозподілу ресурсів. У цифрову епоху значення фінансових послуг істотно зростає, оскільки саме цифрові інструменти дозволяють забезпечити безперервність фінансових потоків, підвищити їхню мобільність і ефективність управління.

Цифрова трансформація фінансового сектору відкриває нові можливості для ринку капіталу: пришвидшується обіг коштів, спрощується доступ до послуг для фізичних і юридичних осіб, знижуються транзакційні витрати. У результаті цифрові платформи стають основними каналами фінансового посередництва, що особливо актуально в умовах економічної нестабільності, коли потрібна гнучкість та оперативність фінансових рішень.

Ринок фінансових послуг у цифровому середовищі виступає інфраструктурною основою для залучення інвестицій, відновлення підприємництва та реалізації державних програм підтримки економіки. Безперервне функціонування цифрових фінансових механізмів дає змогу акумулювати та спрямовувати фінансові ресурси в інноваційні проекти, що в довгостроковій перспективі формує фінансову стійкість економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання функціонування та класифікації фінансових послуг досліджуються в працях українських вчених – М. Дубини, С. Волосович, А. Мазаракі, В. Міщенко, Л. Морозової, С. Науменкової, І. Чугунова та інших. Проте, попри наявність значної наукової бази, розвиток цифровізації та фінансових технологій потребує актуалізації питання подальшого дослідження фінансових послуг у контексті цифрової трансформації фінансової системи. Таким чином, дослідження трансформації фінансових послуг є актуальним як з теоретичної, так і з практичної точки зору, і потребує подальшого комплексного дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Фінансова система переживає трансформацію під впливом цифрових технологій, що стає критично важливим для України. Перехід до цифрових форм обслуговування та розвиток FinTech не лише змінює характер взаємодії між споживачами та фінансовими установами, але й створює нові економічні, соціальні та інституційні виклики. Особливої актуальності ця тема набуває в умовах повоєнної відбудови, що вимагає адаптації фінансового сектору до нестабільного середовища за допомогою гнучких цифрових інструментів. Трансформація ринку фінансових послуг в умовах повоєнної відбудови виступає ключовим чинником підвищення національної стійкості, набуваючи стратегічного значення для формування державної політики. Попри наявність значного обсягу досліджень, недостатньо вивченими залишаються питання:

- адаптації фінансових послуг до сучасних умов;
- ролі супер додатків у розвитку ринку фінансових послуг;
- використання цифрових інструментів для фінансової підтримки населення та бізнесу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у дослідженні цифрової трансформації фінансових послуг, виявленні ключових викликів та обґрунтуванні перспектив подальшого розвитку з урахуванням міжнародного досвіду та вітчизняних особливостей.

Для досягнення мети було поставлено такі завдання:

- проаналізувати тенденції цифровізації фінансових послуг в Україні;
- виявити ризики та бар'єри на шляху трансформації ринку фінансових послуг;
- визначити напрями вдосконалення цифрової фінансової екосистеми.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті розвитку FinTech, традиційна структура надання фінансових послуг зазнає істотних змін. Фінансові послуги дедалі частіше опосередковуються цифровими платформами, алгоритмічними рішеннями,

штучним інтелектом і блокчейн-технологіями, що дозволяє не лише оптимізувати рух ресурсів, а й змінює розуміння самого механізму їх надання. З'являються нові форми посередництва – як у вигляді безпосередніх цифрових сервісів, так і метаслуг, які обслуговують основні фінансові операції (наприклад, платформи з порівняння фінансових продуктів або послуг з управління ризиками в режимі реального часу) [8, с. 114]. Крім того, варто звернути увагу на концептуальну складність визначення самого процесу надання фінансової послуги. Таким чином, сучасна інтерпретація поняття фінансової послуги передбачає її розгляд як складної системної взаємодії між учасниками фінансового ринку, що дедалі частіше реалізується за допомогою цифрових інструментів, а отже, потребує нових підходів до класифікації, регулювання та дослідження з урахуванням розвитку фінансових технологій. Фінансові послуги є важливою економічною категорією, що сприяє розвитку ринкової економіки та забезпечує стабільність фінансової системи. Вони мають складну структуру, поділяються на різні категорії та виконують значущі функції в економіці [1]. Регулювання фінансових послуг забезпечує їхню прозорість, безпеку та ефективність. Дослідження цього питання сприяє кращому розумінню механізмів ринку фінансових послуг та оптимізації його функціонування.

Попри позитивну динаміку, цифрова трансформація фінансових послуг стикається з викликами:

- недосконалість нормативно-правового регулювання: стрімкий розвиток фінансових інновацій випереджає темпи оновлення законодавчої бази, що призводить до виникнення правового вакууму та регуляторної невизначеності в окремих аспектах функціонування цифрових фінансових інструментів;

- кіберзагрози: зростання інтенсивності та складності кібератак у цифровому фінансовому середовищі обумовлює потребу у впровадженні системного, багаторівневого підходу до забезпечення інформаційної безпеки, з акцентом на превентивні заходи, постійний моніторинг і адаптивність до нових загроз;

- цифрова нерівність: нерівномірний доступ до цифрової інфраструктури та фінансових технологій серед різних соціальних груп формує ризики цифрової маргіналізації, що особливо загрожує соціально вразливим верствам населення та мешканцям сільських і віддалених територій;

- низький рівень фінансової інклюзії: недостатній рівень охоплення населення сучасними фінансовими послугами, зокрема цифровими, ускладнює досягнення повноцінної інтеграції широких верств суспільства у фінансову систему. Бар'єрами виступають як обмежений доступ до інфраструктури, так і соціально-економічні чинники, що стримують залучення до цифрового фінансового середовища та посилюють ризики фінансової маргіналізації.

Сучасні виклики, пов'язані з технологічними змінами та повоєнною відбудовою, вимагають переосмислення основних трендів цифрової трансформації у сфері фінансових послуг:

1. Штучний інтелект і машинне навчання (AI/ML). Впровадження генеративного ШІ радикально змінює підходи до обслуговування клієнтів, автоматизації рутинних процесів і аналітики. Для фінансових компаній це означає можливість підвищити продуктивність, покращити взаємодію з клієнтами та забезпечити гнучке управління ризиками.

2. Автоматизація бізнес-процесів (RPA). У фінансах автоматизуються такі операції, як обробка платежів, управління запитами, аудит і звітність. Це дозволяє зменшити витрати та пришвидшити обробку транзакцій.

3. Хмарні технології. Перехід до публічних і гібридних хмар спрощує масштабування цифрових фінансових послуг, підвищує безпеку даних і знижує витрати на інфраструктуру. У контексті України це є особливо важливим з огляду на втрату фізичних активів унаслідок бойових дій.

4. Кібербезпека. Перехід в онлайн зумовлює необхідність нового підходу до інформаційної безпеки. Важливим стає підхід «shift-left» – інтеграція безпеки на початкових етапах розробки фінансових продуктів.

5. Інтернет речей (IoT) і периферійна обробка даних (edge computing). Фінансові сервіси можуть використовувати IoT для аналітики поведінки клієнтів, зменшення ризиків страхових компаній або розробки нових продуктів на основі реального часу.

6. Low-code / No-code. Спрощення процесу створення цифрових сервісів дозволяє фінансовим організаціям швидко розробляти продукти навіть за участі фахівців, що не є програмістами, тим самим скорочуючи час виходу на ринок.

Швидке впровадження таких технологій, як генеративний штучний інтелект, хмарні обчислення та периферійна обробка даних,

трансформує інфраструктуру фінансових послуг на глобальному рівні. Для України це відкриває нові можливості щодо підвищення ефективності фінансових процесів, автоматизації банківського обслуговування, персоналізації клієнтського досвіду та вдосконалення інструментів управління ризиками. Водночас залишається актуальним питання інституційної готовності, кібербезпеки, вартості впровадження та доступності новітніх рішень для вітчизняного ринку фінансових послуг, особливо в умовах повоєнної відбудови економіки.

У процесі переходу технологій із експериментального етапу до стадії комерційного впровадження та набуття ринкової динаміки, темпи їх застосування прискорюються, а компанії активніше інвестують у пілотування та масштабування фінансових рішень. Така динаміка простежується в низці напрямів, зокрема у сфері наступного покоління розробки програмного забезпечення та електрифікації. Найбільш стрімкий розвиток демонструє генеративний штучний інтелект: близько чверті респондентів вказали, що вже перебувають на етапі масштабування його використання. Більш зрілі технології, як-от хмарні обчислення, периферійна обробка даних та розширені канали зв'язку, зберігають високі темпи впровадження і водночас виступають

каталізаторами поширення інших інноваційних технологій (рис. 1).

У 2024 році вплив аналітичних технологій штучного інтелекту (ШІ), зокрема застосувань машинного навчання (ML), комп'ютерного зору та обробки природної мови (NLP), продовжує зростати в усіх секторах. Компанії використовують дані для отримання інсайтів, автоматизації процесів, трансформації бізнесу та прийняття кращих рішень. Згідно з дослідженням McKinsey, застосування ШІ може щорічно відкривати економічну цінність у межах від 11 до 18 трильйонів доларів США.

Зростаючий інтерес до генеративного ШІ (gen AI) сприяв підвищенню обізнаності про потенційну цінність прикладного ШІ. У нещодавньому глобальному опитуванні щодо стану ШІ у 2024 році 67% респондентів зазначили, що очікують збільшення інвестицій у ШІ в межах своїх організацій протягом наступних трьох років [11]. Опитування також свідчить, що організації продовжують отримувати прибуток від впровадження ШІ в різних бізнес-напрямах. Однак шлях до впровадження ШІ не позбавлений викликів та можливостей для навчання – таких як трансформація організаційної культури задля сприяння співпраці, довіри та адаптації до нових способів роботи; отримання, використання та організація цінних великих наборів даних; інтерпретація

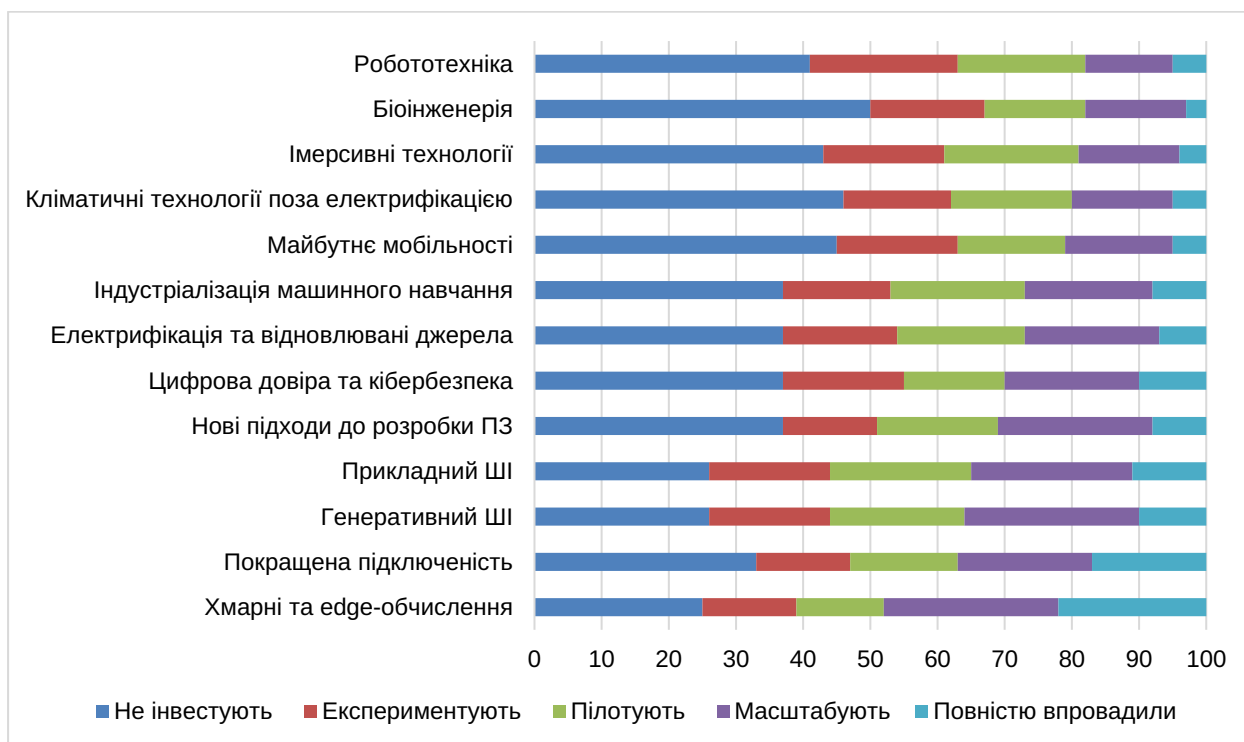

Рис. 1. Рівень впровадження інновацій у світі за технологічними напрямками у 2023 р., %
Джерело: сформовано авторами на основі [12]

результатів моделей для формування довіри з боку кінцевих користувачів. Фінансові установи мають бути готовими до таких викликів, як конфлікти в управлінні на рівні всієї компанії – з огляду на міждисциплінарну природу ШІ – а також швидкі зміни у регуляторному та етичному середовищі. Незважаючи на ці виклики, запровадження чітких протоколів і захисних механізмів разом із ефективним управлінням змінами може допомогти зменшити ризики та забезпечити успішну інтеграцію ШІ в бізнес-операції.

У контексті повоєнної відбудови України трансформація фінансових послуг набуває критично важливого значення для забезпечення ефективної мобілізації ресурсів, фінансової інклюзії населення та відновлення довіри до фінансової системи. Одним із ключових векторів цієї трансформації є впровадження цифрових технологій, зокрема – супердодатків (super apps), які поєднують широкий спектр фінансових, комунікаційних та сервісних функцій в єдиному цифровому середовищі (табл. 1).

Згідно з глобальними тенденціями, ринок супердодатків у 2023 році забезпечив дохід у 76,5 млрд. доларів США, а до 2030 року очікується його зростання до 426,0 млрд. доларів США [7]. Середньорічний темп приросту (CAGR) у період 2024–2030 років прогнозується на рівні 27,8%, що свідчить про стрімке зростання інтересу до багатофункціональних цифрових платформ (рис. 2). Особливо динамічно розвивається сегмент Android – із доходом 46,9 млрд. доларів США у 2023 році, що робить його найперспективнішою платформою на ринку. У регіональному розрізі Азійсько-Тихоокеанський регіон займає лідируючі позиції за обсягами доходу, демонструючи успішну інтеграцію цифрових рішень у щоденну фінансову практику населення.

Варто зазначити, що Велика Британія, за прогнозами, продемонструє найвищі темпи зростання до 2030 року, що підкреслює актуальність цифрової трансформації навіть у високорозвинених країнах [7].

Для України розвиток супердодатків може стати потужним інструментом забезпечення доступу до фінансових послуг для широких верств населення, особливо у віддалених регіонах. Цифрова фінансова інфраструктура дозволяє не лише зменшити транзакційні витрати, але й підвищити прозорість розподілу ресурсів, ефективність соціальних виплат і швидкість фінансування підприємницьких ініціатив. Таким чином, інтеграція супердодатків у фінансову систему України є не лише актуальною, а й стратегічно необхідною для побудови сучасної, стійкої та інклюзивної економіки.

В умовах цифровізації економіки та розвитку FinTech, фінансові послуги набувають дедалі більшої складності та багатовимірності, що зумовлено як розмаїттям суб'єктів, так і технологічними трансформаціями в межах фінансової системи. Зокрема, необхідно чітко розмежовувати фінансові послуги як безпосередні дії, пов'язані з операціями мобілізації, розміщення та обігу фінансових ресурсів, і послуги у сфері фінансової діяльності, що мають допоміжний характер та супроводжують фінансові процеси, але не є фінансовими операціями в прямому розумінні. До останніх належать, зокрема, консалтингові послуги, аудит, фінансово-аналітична підтримка, рейтингові оцінки тощо. Незважаючи на те, що інституції, які надають подібні послуги, не є фінансовими установами за своїм юридичним статусом, їх роль у забезпеченні стійкості та ефективності функціонування фінансової системи є надзвичайно важливою.

Таблиця 1

Найбільші супердодатки та їх характеристики

Назва	Країна/регіон	Основні функції
WeChat	Китай	Месенджер, соцмережа, платежі, покупки, сервіси
Alipay	Китай	Платежі, кредити, страхування, замовлення послуг
Paytm	Індія	Оплата рахунків, банкінг, квитки, маркетплейс
Grab	Південно-Східна Азія	Таксі, доставка їжі, фінансові послуги
PT Gojek	Індонезія	Перевезення, фінанси, замовлення послуг
KakaoTalk	Південна Корея	Месенджер, оплата, банкінг, розваги
Line	Японія/Тайвань	Чат, фінанси, маркетплейс, ігри

Джерело: сформовано авторами

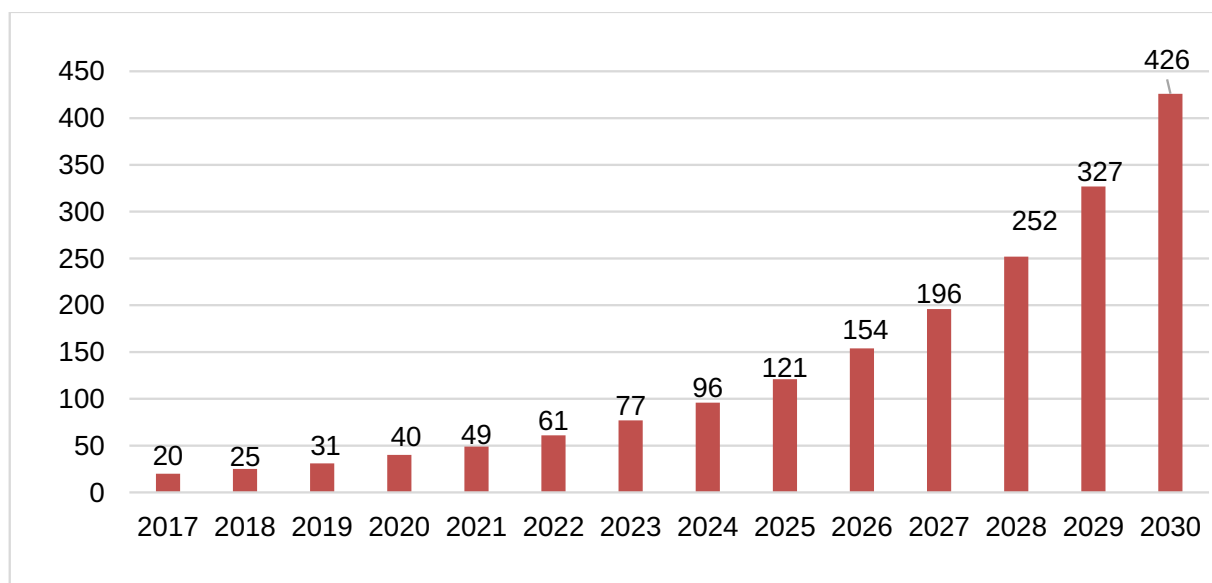

Рис. 2. Обсяг ринку супераппів, млрд. дол. США

Джерело: сформовано авторами на основі [7]

В умовах цифрової трансформації фінансовий сектор активно впроваджує фінансові технології, які забезпечують автоматизацію, оптимізацію та інноваційне переосмислення традиційних моделей надання фінансових послуг. FinTech-рішення охоплюють широкий діапазон – від мобільних платіжних додатків і цифрового банкінгу до алгоритмічного кредитного скорингу та децентралізованих фінансових протоколів (DeFi). Їх впровадження сприяє зниженню транзакційних витрат, підвищенню доступності фінансових інструментів, розширенню фінансової інклюзії та створенню нових бізнес-моделей на ринку фінансових послуг. Таким чином, сучасна фінансова система поступово трансформується в напрямку цифрово орієнтованої екосистеми, в якій взаємодіють традиційні фінансові установи, технологічні стартапи, регуляторні органи та кінцеві споживачі, формуючи нову архітектуру фінансового ринку [13].

Структура ринку фінансових послуг у європейських країнах включає кілька ключових сегментів, які забезпечують стабільне функціонування економіки. Вона характеризується високим рівнем регулювання, інтеграцією в європейську фінансову систему та розвиненими інституціями. Основними компонентами цього ринку є банківський сектор, страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні фонди, платіжні установи та фінансові посередники. У межах Європейського Союзу діє гармонізо-

ване правове поле, засноване на директивах ЄС, зокрема PSD2 (Payment Services Directive 2), яка відкрила шлях до розвитку відкритого банкінгу та FinTech-сервісів. Це сприяло появі нових гравців на ринку – необанків, краудфіндингових платформ, платіжних операторів, платформ P2P-кредитування, які розширюють доступ до фінансових послуг і водночас підвищують конкуренцію [6].

Постачальники фінансових технологій здебільшого зосереджені у США та Китаї. Станом на січень 2024 року вісім із десяти найбільших фінтех-компаній світу походили саме з цих двох країн [10]. Так звані «фінтех-єдинороги» – компанії з ринковою капіталізацією понад один мільярд доларів США – найчастіше зосереджені у США та Великій Британії (рис. 3). Висока ступінь цифровізації фінансових процесів, особливо у скандинавських країнах, Німеччині, Нідерландах та Естонії, сприяє активному впровадженню штучного інтелекту, блокчейн-технологій, біометричної ідентифікації у фінансові сервіси. Це значною мірою змінює парадигму функціонування фінансового ринку – від централізованих систем до децентралізованих фінансових моделей (DeFi).

Фінансові послуги відіграють ключову роль у забезпеченні економічної стабільності та мобілізації ресурсів для повоєнної відбудови. Вони слугують механізмом перерозподілу фінансових потоків, сприяють формуванню

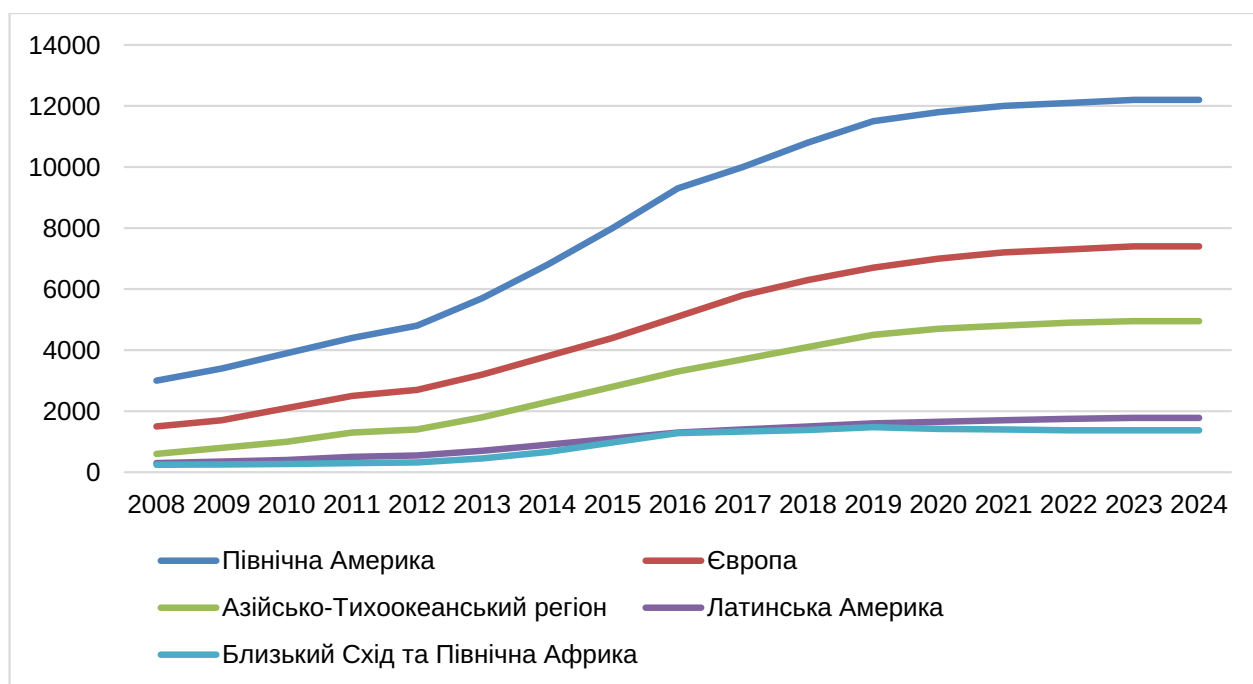

Рис. 3. Кількість фінтех-компаній у світі за регіонами у 2008–2024 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

інвестиційного клімату та забезпечують доступ до капіталу для суб'єктів економіки. Цифрові технології у сфері фінансових послуг дозволяють забезпечити оперативність, масштабованість і прозорість у доступі до фінансування. Особливо це важливо в умовах обмежених ресурсів і зруйнованої фізичної інфраструктури банківської системи.

Післявоєнна відбудова вимагає структурної модернізації фінансових інституцій. Передусім, це стосується банківських установ, страхових компаній і фінтех-платформ. Ключовими напрямками трансформації є:

- впровадження стандартів Open Banking – забезпечення взаємодії між фінансовими установами через відкриті API, що сприяє конкуренції та персоналізації фінансових послуг.

- розвиток FinTech-сектору – підтримка інноваційних стартапів, що пропонують швидкі та гнучкі рішення для обслуговування нових фінансових потреб.

- регуляторна гнучкість – адаптація нормативно-правової бази для підтримки інновацій та швидкої реакції на економічні зміни.

- діджиталізація державних фінансових сервісів – впровадження електронних платформ для реєстрації допомоги, оподаткування, контролю за витратами бюджетних коштів.

Висновки. Трансформація фінансових послуг в умовах повоєнної відбудови є не лише реакцією на виклики, а й можливістю для побудови більш ефективної, інклюзивної та технологічно розвиненої фінансової системи. Цифрові технології здатні забезпечити масштабованість, прозорість і швидкість відновлення, а також створити нові канали доступу до фінансових ресурсів. Таким чином, подальші дослідження мають зосередитись на розробці моделей адаптації фінансових установ до нових цифрових ризиків та забезпечення їх стійкості до кіберзагроз в умовах геополітичної нестабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Клейменова С. М. Поняття та види фінансових послуг за законодавством України. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 5 (11). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/4684/4708> (дата звернення 11.05.2025).

2. Новіков Н. Б. Поняття та види фінансових послуг: доктринальний та легальний аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 276–278. URL: http://lsej.org.ua/7_2020/73.pdf

3. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. Дата оновлення: 04.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення 11.05.2025).
4. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. Дата оновлення: 17.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> (дата звернення 8.05.2025).
5. Directive (EU) 2015/2366 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on payment services in the internal market. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32015L2366>
6. Global Super Apps Market Size & Outlook, 2023-2030. URL: <https://www.grandviewresearch.com/horizon/outlook/super-apps-market-size/global> (дата звернення 8.05.2025).
7. Mishchenko, V., Naumenkova, S., Mishchenko, S., Tishchenko, I. Formation and Functioning of Financial Metaverse Platforms. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2025, 1(60), pp. 111–122.
8. Mishchenko, V., Naumenkova, S., Grytsenko, A., Mishchenko, S. (2022) Operational risk management of using electronic and mobile money. Vol. 17(3), pp. 142–157.
9. Statista. Finance & Insurance/ Financial Services/ <https://www.statista.com/markets/414/topic/459/financial-services/#overview> (дата звернення 8.05.2025).
10. The state of AI in early 2024. McKinsey, May 30, 2024. URL: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/quantumblack/our%20insights/the%20state%20of%20ai/2024/the-state-of-ai-in-early-2024-v3.pdf?shouldIndex=false> (дата звернення 7.05.2025).
11. Technology Trends Outlook 2024. McKinsey & Company. July 2024. URL: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/mckinsey%20digital/our%20insights/the%20top%20trends%20in%20tech%202024/mckinsey-technology-trends-outlook-2024.pdf?shouldIndex=false> (дата звернення 11.05.2025).
12. Volosovych S., Nezhyva M., Sirenko N., Mykytiuk I. Financial services in the development of the bigtech ecosystem. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2024. Vol. 4 (57). P. 55–66. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4454/4145> (дата звернення 8.05.2025).

REFERENCES:

1. Kleimenova S. M. (2023) Ponyattia ta vydy finansovykh posluh za zakonodavstvom Ukrainy [Concept and types of financial services under Ukrainian legislation]. *Aktualni pytannia u suchasni nauci* – Current Issues in Modern Science, no. 5(11). Available at: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/4684/4708> (accessed May 11, 2025).
2. Mishchenko V. I., Naumenkova S. V., Mishchenko S. V. (2022) Teoretychni zasady ta praktychni aspekty vprovadzhennia i vykorystannia tsyfrovyykh hroshei [Theoretical foundations and practical aspects of implementing and using digital money]. *Ekonomichna teoriia – Economic Theory*, no. 2, pp. 44–66. <https://doi.org/10.15407/etet2022.02.044/>
3. Novikov N. B. (2020) Ponyattia ta vydy finansovykh posluh: doktrynalnyi ta lehalnyi aspekty [Concept and types of financial services: doctrinal and legal aspects]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal Scientific Electronic Journal*, no. 7, pp. 276–278. Available at: http://lsej.org.ua/7_2020/73.pdf
4. Verkhovna Rada of Ukraine (2006) Pro rynky kapitalu ta orhanizovani tovarni rynky: Zakon Ukrainy vid 23.02.2006 № 3480-IV [On Capital Markets and Organized Commodity Markets: Law of Ukraine No. 3480-IV]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (accessed May 11, 2025).
5. Verkhovna Rada of Ukraine (2021) Pro finansovi posluhy ta finansovi kompanii: Zakon Ukrainy vid 14.12.2021 № 1953-IX [On Financial Services and Financial Companies: Law of Ukraine No. 1953-IX]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> (accessed May 8, 2025).
6. European Parliament and Council (2015) Directive (EU) 2015/2366 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on payment services in the internal market. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32015L2366>
7. Grand View Research (2023) Global Super Apps Market Size & Outlook, 2023–2030. Available at: <https://www.grandviewresearch.com/horizon/outlook/super-apps-market-size/global> (accessed May 8, 2025).
8. Mishchenko V., Naumenkova S., Mishchenko S., Tishchenko I. (2025) Formation and Functioning of Financial Metaverse Platforms. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 1(60), pp. 111–122.
9. Mishchenko V., Naumenkova S., Grytsenko A., Mishchenko S. (2022) Operational risk management of using electronic and mobile money. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 17(3), pp. 142–157.
10. Statista (2025) Finance & Insurance / Financial Services. Available at: <https://www.statista.com/markets/414/topic/459/financial-services/#overview> (accessed May 8, 2025).

11. McKinsey & Company (2024) The state of AI in early 2024. May 30, 2024. Available at: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/quantumblack/our%20insights/the%20state%20of%20ai/2024/the-state-of-ai-in-early-2024-v3.pdf?shouldIndex=false> (accessed May 7, 2025).
12. McKinsey & Company (2024) Technology Trends Outlook 2024. July 2024. Available at: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/mckinsey%20digital/our%20insights/the%20top%20trends%20in%20tech%202024/mckinsey-technology-trends-outlook-2024.pdf?shouldIndex=false> (accessed May 11, 2025).
13. Volosovych S., Nezhyva M., Sirenko N., Mykytiuk I. (2024) Financial services in the development of the bigtech ecosystem. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 4(57), pp. 55–66. Available at: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4454/4145> (accessed May 8, 2025).